

07.05.2014

Kj/12

§ 149

Kj / Valtuutettujen Leo Straniuksen ja Petra Malinin aloite koulujen ja muiden kaupungin tilojen energiansäästötoimien kohdentamisesta

HEL 2013-014199 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginvaltuusto päätti kaupunginhallituksen ehdotuksen mukaisesti katsoa valtuutettujen Leo Straniuksen ja Petra Malinin aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Juha Viljakainen, hankepäällikkö, puhelin: 310 36276
juha.viljakainen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Stranius Leo valtuustoaloite Kvsto 6.11.2013 asia 7
- 2 Stranius Leo valtuustoaloite Kvsto 6.11.2013 asia 7, allekirjoituksin

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutetut Leo Stranius ja Petra Malin sekä 66 valtuutettua esittävät aloitteessaan, että kokeilua, jossa toimijat saavat puolet energiansäästötoimenpiteiden avulla mahdollisesti saatavasta säästösommasta, laajennetaan koulujen lisäksi myös muihin kaupungin kiinteistöihin, esimerkiksi päiväkoteihin, liikuntatiloihin ja muihin toimitiloihin.

Lisäksi aloitteessa on esitetty toinen puoli säästöistä ohjattavaksi ylimääräiseen energiansäästörahastoon, josta jaettaisiin halpakorkoista lainaa asukkaille ja yrityksille hakemusten perusteella energiaa säästäviin ja taloudellisesti kannattaviin hankkeisiin sekä tukea kaupungin omille asuin- ja palvelukiinteistöille hakemusten perusteella. Lainat ja korot maksettaisiin kaupungille takaisin niillä kustannussäästöillä, joita hankkeet tuovat.

Kaupunginhallitus viittaa saatuihin lausuntoihin ja toteaa, että ilmastonmuutoksen hillitsemistoimet kuten energiansäästön ja energiatehokkuuden lisääminen sekä kulutustottumuksiin

vaikuttaminen ovat tarpeellisia niin kouluissa kuin muissakin kaupungin rakennuksissa ja myös ulkopuolisten tahojen omistamissa rakennuksissa.

Kaupungin strategiaohjelmassa 2013–2016 tavoitteena on vähentää koko Helsingin hiilidioksidipäästöjä 30 % vuoteen 2020 mennessä vuoden 1990 tasosta.

Lisäksi Helsingin kaupungin hallintokuntia sitoo talousarvion laadintaohjeissa annettu vuotuinen kahden prosentin energiansäästötavoite. Tämän tavoitteen saavuttamiseksi hallintokunnat ovat laatineet omat energiansäästösuunnitelmansa. Hallintokuntaakohtaiset tavoitteiden avulla kaupunki pyrkii saavuttamaan kuntien energiatehokkuussopimuksen energiansäästötavoitteen ja valtuustostrategiassa päätetyn päästövähennystavoitteen.

Kaupungin sisäisessä vuokrauksessa tilakeskus huolehtii lämmitys- ja vesikuluista ja käyttäjähallintokunta sähkökustannuksista. Energia- ja vesikustannukset ovat osa tilojen ylläpitovuokraa.

Energiansäästöä saadaan käytännössä aikaan mm. laite- ja järjestelmäinvestoinneilla, käyttö- ja ylläpitohenkilöstön energiatehokkaammalla toiminnalla sekä käyttäjien aktivoimisella energiatehokkuuden huomiointiin. Energiankulutuksen vähentämisessä nämä kaikki osatekijät ovat olennaisia. Eri osatekijöiden vaikutuksia on kuitenkin vaikea mitata ja erottaa toisistaan.

Vaasan yliopisto on mukana IEE (Intelligent Energy Europe) –ohjelman hankkeessa, jossa pyritään koulujen energiansäästöön. Helsingin kaupungin opetusviraston kouluista seitsemän on mukana tässä ns. 50/50-hankkeessa, joka käynnistyi kouluissa lokakuussa 2013. Hankkeen periaatteena on se, että koulun kolmen aiemman vuoden lämmitysenergian, sähkön ja veden kulutuksesta lasketaan vertailuluku ja sen perusteella saavutetusta kulutussäästöstä koulu saa omaan käyttöönsä 50 %. Hankkeessa keskitytään ensisijaisesti käyttäjien tietoisuuden lisäämiseen sekä asenteiden ja kulutustottumusten muuttamiseen.

Jos energiansäästöllä toteutuneita kustannussäästöjä halutaan koota yhteen vuosittain, tulisi erilaisilla toimenpiteillä aikaansaatu todellinen energiansäästö todentaa nykyistä tarkemmin. Tämä edellyttää sekä nykyistä tarkempia kulutusmittauksia (alamittaukset) että toiminnassa tapahtuvien muutosten energiankulutusvaikutusten arviointia (esim. käyttöaika- ja käyttötapamuutokset). Tässä koonnissa tulisi kuitenkin huomioida kaikki toteutunut energiansäästö: myös energiansäästöinvestoinneilla ja ylläpidon toimilla saavutettu säästö eikä ainoastaan käyttäjien toimilla saavutettu säästö.

07.05.2014

Kj/12

Kaupunginhallitus katsoo, että kaksivuotisesta 50/50-hankkeesta on vasta muutaman kuukauden kokemukset, joten laajentamispäätöstä ei ole mahdollista tehdä näillä tiedoilla, vaan päätöksen tulisi perustua pidempiaikaisen seurannan tuloksiin.

Yksityisillä asunto-osakeyhtiöillä on nykyisin hyvät mahdollisuudet saada suhteellisen edullista rahalaitoslainaa. Markkinoilla on myös energiansäästöinvestointeihin liittyviä rahoitusyhtiöiden tarjoamia rahoitusvaihtoehtoja. Ehdotetun energiansäästörahaston mallin tavoin, asunto-osakeyhtiöt voivat jo nykyisin toimia vastaavalla periaatteella maksamalla rahoituskuluja syntyneillä energiansäästöillä. Kaupungin perustamalle rahastolle ei ole siten erityistä tarvetta.

Kaupungin omistamat asuinkiinteistöt ovat pääasiassa yhtiömuotoisia. Kaupunki omistaa myös osan toimitiloistaan kiinteistöyhtiöidensä kautta tai osakkeina. Itsenäisesti toimivien yhtiöiden tukeminen ei ole tarkoituksenmukaista, koska ne rahoittavat kannattavat energiansäästöhankkeensa tarvittaessa itse lainarahoituksella. Kaupungin omistamien kiinteistöyhtiöiden talousarvion mukaisena tavoitteena on, että kiinteistön lämpöenergian kulutus lämmitystarve huomioon ottaen alenee edellisvuodesta 2 %.

Omistajan ja käyttäjän energiansäästötoimien motivoinnin kannalta on tärkeää, ettei aikaansaatuja säästöjä rahastoida puoliksi muita tahoja varten vaan, että syntyneet energiakustannussäästöt jäävät omistajan ja käyttäjän käyttöön. Säästöjen kohdentuminen toteutuu nykyisessä omakustannusperiaatteella toimivassa sisäisen vuokrauksen ylläpitovuokrassa. Tällä hetkellä ei ole mahdollista kohdentaa suoraan säästöjä niitä aikaansaaneille käyttäjille, koska luotettavaa, edullista ja oikeudenmukaista menetelmää ei ole vielä kehitetty.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Juha Viljakainen, hankepäällikkö, puhelin: 310 36276
juha.viljakainen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Stranius Leo valtuustoaloite Kvsto 6.11.2013 asia 7
- 2 Stranius Leo valtuustoaloite Kvsto 6.11.2013 asia 7, allekirjoituksin

Tiedoksi; muutoksenhakukielto, valmistelu

Kanslia

07.05.2014

Kj/12

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 28.04.2014 § 497

HEL 2013-014199 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää katsoa valtuutettujen Leo Straniuksen ja Petra Malinin aloitteen loppuun käsitellyksi.

22.04.2014 Pöydälle

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Juha Viljakainen, hankepäällikkö, puhelin: 310 36276
juha.viljakainen(a)hel.fi

Yleisten töiden lautakunta 01.04.2014 § 134

HEL 2013-014199 T 00 00 03

Lausunto

Yleisten töiden lautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Lähtökohtaisesti kaikki ilmastonmuutoksen hillitsemistoimet kuten energiansäästön ja energiatehokkuuden lisääminen ovat erittäin tarpeellisia toimintoja niin kouluissa kuin muissakin kaupungin rakennuksissa ja laajemmalti ottaen myös yksityissektorilla.

Helsingin kaupungin hallintokuntia sitoo talousarvio-ohjeessa annettu vuotuinen kahden prosentin energiansäästötavoite. Tämän tavoitteen saavuttamiseksi hallintokunnat ovat laatineet omat energiansäästösuunnitelmansa. Hallintokuntakohtaiset tavoitteet ovat osa menettelytapoja, joilla kaupunki pyrkii saavuttamaan kuntien energiatehokkuussopimuksen energiansäästötavoitteen ja valtuustostrategiassa päätetyn päästövähennystavoitteen.

Energiansäästöä saadaan käytännössä aikaan mm. laite- ja järjestelmäinvestoinneilla, käyttö- ja ylläpitohenkilöstön energia-
tehokkaammalla toiminnalla sekä käyttäjien aktivoimisella

Postiosoite

PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

07.05.2014

Kj/12

energiatehokkuuden huomiointiin. Energiankulutuksen vähentämisessä nämä kaikki osatekijät ovat olennaisia. Jos kaikkia em. keinoja käytetään yhtä aikaa, kuten on yleisesti toivottavaa, on hyvin vaikeaa mitata tai arvioida ilman lukuisia erillismittauksia, kuinka iso osuus saavutetusta energiansäästöstä on syntynyt milläkin keinolla.

Jos energiansäästöllä aikaan saatuja kustannussäästöjä halutaan rahastoida uusien energiansäästötoimenpiteiden toteuttamisen rahoittamiseksi, käytännöllisintä olisikin ohjata kaikki todennettu energiakustannussäästö ns. kiertävään rahastoon, josta säästynyt raha voidaan sijoittaa uudelleen muihin hankkeisiin. Rahaston tuotoilla voitaisiin aluksi rahoittaa niitä kaupungin omia energiansäästötoimenpiteitä, jotka uhkaavat nyt jäädä toteutumatta kaupungin investointimäärärahojen tiukentumisen takia.

Käsittely

01.04.2014 Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

Esittelijän muutos: Muutetaan lausuntoehdotuksen viidennen kappaleen ensimmäinen virke kuulumaan seuraavasti: "Jos energiansäästöllä aikaan saatuja kustannussäästöjä halutaan rahastoida uusien energiansäästötoimenpiteiden toteuttamisen rahoittamiseksi, käytännöllisintä olisikin ohjata kaikki todennettu energiakustannussäästö ns. kiertävään rahastoon, josta säästynyt raha voidaan sijoittaa uudelleen muihin hankkeisiin."

Esittelijä

tulosryhmän johtaja
Olavi Tikka

Lisätiedot

Olavi Tikka, tulosryhmän johtaja, puhelin: 310 38805
olavi.tikka(a)hel.fi

Opetuslautakunta 28.01.2014 § 9

HEL 2013-014199 T 00 00 03

Päätös

Opetuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Vaasan yliopisto on mukana IEE (Intelligent Energy Europe) -ohjelman hankkeessa, jossa pyritään koulujen energiansäästöön. Hanketta toteutetaan kaikkiaan 13 Euroopan maassa 2013–2016. Helsingin kaupungin opetusviraston kouluista seitsemän on mukana tässä ns. 50/50-hankkeessa, joka käynnistyi kouluissa lokakuussa 2013.

Hankkeen periaatteena on se, että koulun kolmen aiemman vuoden lämmitysenergian, sähkön ja veden kulutuksesta lasketaan vertailuluku ja sen perusteella saavutetusta kulutussäästöstä koulu saa omaan käyttöönsä 50 %. Hankkeessa keskitytään ensisijaisesti käyttäjien tietoisuuden lisäämiseen sekä asenteiden ja kulutustottumusten muuttamiseen.

Hankkeen päätavoite, energiansäästö ja siten ilmastomuutoksen vaikutusten hillitseminen, on opetuslautakunnan näkemyksen mukaan välttämätöntä Helsingin kaupungissa. Kouluilla ja oppilaitoksilla on tässä tärkeä rooli ottaen huomioon mm. opetustoimen käyttämien tilojen määrä sekä se, että opetustoimella on mahdollisuus vaikuttaa lasten ja nuorten tuleviin kulutustottumuksiin.

Energian säästön taloudellisten vaikutusten ja edellä mainitun 50/50-metodin käyttäminen energiansäästön apuna ei ole kuitenkaan ongelmantonta. Sähkökulujen budjetoinnissa määräraha perustuu viimeisimpään toteutuneeseen kulutukseen. Lämmitysenergian ja veden osalta ongelmallista puolestaan on se, että opetusvirasto maksaa näistä aiheutuvat kulut vuokraan sisällytettynä. Toinen virasto, eli kiinteistöviraston tilakeskus, maksaa taas lämmitysenergia- ja vesimaksut. Tässä hankkeessa kiinteistöviraston tilakeskus joutuu palauttamaan saadut säästöt opetusvirastolle.

Koulujen tehdyt ja tulevat peruskorjaukset vaikeuttavat myös säästöjen laskentaa. Jos koulun tehdään energiaremontti, tarvitaan kolme vuotta siihen, että saadaan laskettua uuden kulutuksen mukaiset vertailuluvut säästöjen pohjaksi. Myös ilmanvaihdon muuttaminen koneelliseksi muuttaa rakennuksen kulutusarvoja.

Lisäksi joissakin rakennuksissa toimii useita eri toimijoita, jolloin riittävä, toimijat erotteleva mittarointi, voi olla vaikea järjestää. Tilojen ilta- ja vapaa-ajankäytön määrän muuttuminen vaikuttaa myös koulun mahdollisesti saavuttamaan säästöön, mikä ei ole riippuvainen koulun omista säästötoimista.

Opetuslautakunta pitää erittäin tärkeänä energian ja veden järkevää kulutusta ja välttämättömänä energian kulutuksen vähentämistä. Hankkeen osalta lautakunta toteaa, että ennen 50/50-metodin mahdollista laajentamista tulisi harkita, onko ensin tarkoituksenmukaista hankkia tietoa metodin toimivuudesta ja sen mahdollisten ongelmakohtien ratkaisusta Helsingin kaupungissa.

Esittelijä

opetustoimen johtaja
Rauno Jarnila

Lisätiedot

07.05.2014

Kj/12

Seppo Manner, erityissuunnittelija, puhelin: 310 86854
seppo.a.manner(a)hel.fi

Postiosoite

PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566